

EDITORIAL ARTICLE

ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ- ΠΕΡΙΕΓΧΕΙΡΗΤΙΚΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

Ιωάννης Γ.Κουτελέκος

Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, Τμήμα Νοσηλευτικής, Πρόεδρος Δ.Σ. ΣΥ.Δ.ΝΟ.Χ.

In English: **EMPATHY - PERIOPERATIVE PAEDIATRIC NURSING CARE**

Ioannis G. Koutelekos

Associate Professor, University of West Attica, Department of Nursing, President of GORNA

Key-words: Empathy - Perioperative Paediatric Nursing Care

DOI: 10.5281/zenodo.14775508

Cite as: KOUTELEKOS, I. 'EMPATHY - PERIOPERATIVE PAEDIATRIC NURSING CARE'. *Perioperating Nursing (GORNA)*, vol. 13, no. 1, Zenodo, 1 Jan. 2024, pp. 1–3, doi:10.5281/zenodo.14775508.

Η ενσυναίσθηση ως έννοια, αποτελεί μια δυναμική ικανότητα του ατόμου να αφογκράζεται τα συναισθήματα ενός άλλου ατόμου. Με την ενσυναίσθηση, εκφράζουμε την κατανόηση μας, το μοίρασμα σκέψεων και συμπεριφορών μας σε κάποιο άλλο άτομο, με αποτέλεσμα να επιτευχθεί συναισθηματική αλληλεπίδραση.¹

Ο ρόλος της ενσυναίσθησης είναι καθοριστικός στην παροχή ποιοτικής νοσηλευτικής φροντίδας υγείας στα παιδιά σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της περιεγχειρητικής παιδιατρικής νοσηλευτικής φροντίδας. Η περιεγχειρητική παιδιατρική νοσηλευτική περιλαμβάνει την φροντίδα των μικρών ασθενών στο χειρουργικό συγκρότημα πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τη χειρουργική επέμβαση.²

Η ενασχόληση με τα παιδιά που υποβάλλονται σε χειρουργική επέμβαση, απαιτεί από τους επαγγελματίες υγείας να διαθέτουν δεξιότητες στη διαχείριση της συναισθητικής φροντίδας λόγω της ευαλωτότητας που ενυπάρχει στην παιδική ηλικία αλλά και λόγω των διαφορετικών αναπτυξιακών ηλικιακών αναγκών των παιδιών και κατ' επέκταση των οικογενειών τους.^{2,3}

Οι επαγγελματίες υγείας χρειάζεται να έχουν ενσυναίσθηση απέναντι στα παιδιά που υποβάλλονται σε χειρουργική επέμβαση, αλλά και στους γονείς τους, καθότι αισθάνονται φόβο, σύγχυση και άγχος. Αυτή η ενσυναίσθηση εκφράζεται μέσα από συναισθηματική ευαισθησία, σε θέματα

που αφορούν τόσο την αναγνώριση των συναισθηματικών και σωματικών αναγκών του παιδιού, αλλά και την ανταπόκριση σε αυτές τις ανάγκες τους με ευγένεια, αποτελεσματική επικοινωνία κι αγάπη. Οι παιδιατρικοί νοσηλευτές που επικοινωνούν με ενσυναίσθηση αναπτύσσουν τη δυνατότητα να συνδεθούν με τα παιδιά, να δρομολογήσουν σχέση εμπιστοσύνης μαζί τους και να τους παρέχουν συναισθηματική ασφάλεια, καθ'όλη την περιεγχειρητική φροντίδα.⁴⁻⁸

Συγκεκριμένα, οι παιδιατρικοί νοσηλευτές είναι ανάγκη να πλαισιώνουν με ενσυναίσθηση τα παιδιά που υποβάλλονται σε χειρουργική επέμβαση, διότι κυρίως τα μικρά παιδιά μπορεί να μην έχουν πάντα την λεκτική ικανότητα να εκφράζουν τις ανησυχίες τους. Το γεγονός αυτό απαιτεί από τον παιδιατρικό νοσηλευτή να είναι συνήγορος, παρατηρητικός σε κάθε λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία του νεογνού, βρέφους, παιδιού, εφήβου, παιδιού με ειδικές ανάγκες καθ'όλη την περιεγχειρητική περίοδο.⁹⁻¹²

Συγκεκριμένα κατά την προεγχειρητική φάση η ενσυναίσθηση των παιδιατρικών νοσηλευτών χρειάζεται να επικεντρώνεται κυρίως στην αντιμετώπιση των συναισθηματικών αναγκών και φόβων του μικρού ασθενούς, στο άγχος αποχωρισμού από τους γονείς τους, στο άγχος για τον επικείμενο ψυχικό πόνο που βιώνουν, στο άγχος που βιώνουν για το άγνωστο νοσοκομειακό περιβάλλον, στην

ανησυχία που βιώνουν για την αποσαφήνιση ιατρικών εννοιών, στην ανεπαρκή ενημέρωση και πληροφόρηση που μπορεί να αντιμετωπίζουν, στην ανάγκη για εκπαίδευση της όλης χειρουργικής διαδικασίας, στο άγχος που βιώνουν οι γονείς για την χειρουργική επέμβαση και στην εξασφάλιση στο ότι το παιδί αισθάνεται ότι τον ακούει, τον αποδέχονται και τον σέβονται.^{2,6,13,14,15}

Κατά τη διεγχειρητική φάση η ενσυναίσθηση των παιδιατρικών νοσηλευτών χρειάζεται να επικεντρώνεται κυρίως στις ανάγκες των μικρών ασθενών που βρίσκονται υπό αναισθησία, και δεν διαθέτουν τις αισθήσεις τους. Η ενσυναίσθηση και σε αυτή τη φάση εξακολουθεί να είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση ενός συμπονετικού περιβάλλοντος που υπερασπίζεται τη διασφάλιση της σωστής τοποθέτησης του μικρού ασθενούς, τη διατήρηση αποστειρωμένου περιβάλλοντος, την εξασφάλιση αποστειρωμένου υλικού, την άνεση, την συναισθηματική υποστήριξη των γονέων που αγωνιούν να ενημερωθούν για την πορεία του χειρουργείου, καθώς και για την γενικότερη ασφάλεια του μικρού ασθενούς που υποβάλλεται σε χειρουργική επέμβαση.^{2,8,12,16,17}

Επίσης, κατά την μετεγχειρητική φάση η ενσυναίσθηση των παιδιατρικών νοσηλευτών χρειάζεται να επικεντρώνεται κυρίως στις ανάγκες που προκύπτουν από τον μετεγχειρητικό πόνο, την συναισθηματική δυσφορία, τις ανάγκες για περαιτέρω ενημέρωση, πληροφόρηση για τις μετεγχειρητικές επιπλοκές, τις διευκρινίσεις για τις μετεγχειρητικές οδηγίες και γενικότερα για την παρηγοριά και τον καθησυχασμό προς στα παιδιά και τους γονείς τους.^{2,16,17,18,19} Όλα τα παραπάνω αντανακλούν ενσυναίσθηση που βελτιώνουν την συνολική περιεγχειρητική παιδιατρική νοσηλευτική φροντίδα.

Άλλωστε, η διαχείριση με ενσυναίσθηση των μικρών ασθενών που υποβάλλονται σε χειρουργική επέμβαση καθ'όλη την περιεγχειρητική παιδιατρική νοσηλευτική φροντίδα βελτιώνει την συνολική επικοινωνία των επαγγελματιών υγείας, των παιδιών, των γονέων τους, δημιουργώντας ένα κλίμα εμπιστοσύνης και ασφάλειας που αναπλαισιώνει τραυματικές νοσοκομειακές εμπειρίες, μειώνει το άγχος όλων των εμπλεκόμενων, τον πόνο και ενισχύει την συναισθηματική τους υποστήριξη. Γι' αυτό και είναι απαραίτητη η εφαρμογή συμβουλευτικής εκπαίδευσης στους παιδιατρικούς νοσηλευτές, ώστε να μπορούν αποτελεσματικά να διαχειριστούν όλη τη φάση της περιεγχειρητικής νοσηλευτικής φροντίδας με ενσυναίσθηση.^{2,6,7,8,12-17,20}

Προϋπόθεση για ουσιαστική ενσυναίσθηση είναι να εφαρμοστεί η διαδικασία αποτελεσματικής συμβουλευτικής, ώστε να γίνει η έναρξη μιας εποικοδομητικής επικοινωνίας μεταξύ παιδιών και γονέων τους, με χαρακτηριστικά ενεργητικής ακρόασης, προκειμένου να ενισχυθεί η αυτοεικόνα, η αυτογνωσία και η αυτοπεποίθηση του παιδιού, των γονέων και να βελτιωθεί η γενικότερη ψυχική τους κατάσταση. Η αποτελεσματική συμβουλευτική με ενσυναίσθηση στη φροντίδα παιδιού που υποβάλλεται σε χειρουργική επέμβαση, βελτιώνει τόσο την ποιότητα παροχής υπηρεσιών υγείας, όσο και μεγιστοποιεί τον βαθμό ικανοποίησης των νοσηλευόμενων παιδιών και των οικογενειών τους.²⁰

Άλλωστε, γενικότερα οι νοσηλευτές που διαθέτουν πραγματικά την ικανότητα να πλησιάζουν τους ασθενείς με ενσυναίσθηση μπορούν και δρουν αποτελεσματικά ως μέλη μιας διευρυμένης διεπιστημονικής ομάδας υγείας, που στοχεύουν στην ευημερία των ασθενών τους.²¹

Σίγουρα η ενσυναίσθητική παροχή φροντίδας υγείας που παρέχουν οι παιδιατρικοί νοσηλευτές καθ' όλη την περιεγχειρητική νοσηλευτική φροντίδα, μειώνει το άγχος, το φόβο και τη σύγχυση γύρω από την χειρουργική επέμβαση, ενισχύει την εμπιστοσύνη και το αίσθημα ασφάλειας, συμβάλλοντας γενικότερα στην προώθηση μιας πιο θετικής ψυχοσυναισθηματικής νοσοκομειακής εμπειρίας τόσο για τους μικρούς ασθενείς, όσο και των οικογενειών τους.

.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Μαλικιώση-Λοΐζου Μ. Η πολυπολιτισμική διάσταση της ενσυναίσθησης. *Ψυχολογία: Το Περιοδικό της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας*. 2008;15(1):1-15.
2. Koutelekos I. Paediatric perioperative nursing. [in Greek]. *Perioperating Nursing (GORNA)*.2023; 12(1):1-5.
3. Koutelekos I. The importance of family-centered health care. [in Greek].*Perioperative Nursing (GORNA)*. 2019; 8(2): 88-92.
4. Koutelekos I., The need for communication between health professionals and patients. [in Greek].*Perioperative Nursing (GORNA)*.2015;4(1):1-2.
5. Koutelekos I. Effective Communication: Key to success for Nursing. [in Greek]. *Perioperative Nursing (GORNA)*.2021; 10(1): 1-3.

6. Koutelekos I. Children's preoperative anxiety. [in Greek]. *Perioperative Nursing (GORNA)*. 2016;5(2):63-65.
7. Koutelekos I. Management of perioperative anxiety in children. [in Greek]. *Perioperative Nursing (GORNA)*. 2019; 8(4): 219-222.
8. Koutelekos I. Perioperative anxiety of anesthesia in children. [in Greek]. *Perioperating Nursing (GORNA)*.2023; 12(3):224–226.
9. Koutelekos I. Special needs children and perioperative nursing. [in Greek]. *Perioperative Nursing (GORNA)*.2022;11(4):346–348.
10. Koutelekos I. Impact of perioperative period on adolescents. [in Greek]. *Perioperative nursing (GORNA)*.2022;11(2):119–122.
11. Koutelekos I. The nurse as the patient's advocate. [in Greek]. *Perioperative nursing (GORNA)*.2021; 10(3): 131–132
12. Koutelekos I. The concept of advocacy in Perioperative Nursing. [in Greek]. *Perioperative nursing (GORNA)*.2021;10(4):216–219.
13. Aranha PR. Preoperative information needs of children. *Journal of Health and Allied Sciences NU*.2016; 6(02):040-043.
14. Jerez Molina C, Lahuerta Valls L, Fernandez Villegas V, Santos Ruiz S. Nursing evaluation of pediatric preoperative anxiety: a qualitative study. *Revista Latino-Americana de Enfermagem*.2023; 31, e3738.
15. Sullivan V, Sullivan DH, Weatherspoon D. Parental and child anxiety perioperatively: relationship, repercussions, and recommendations. *Journal of perianesthesia nursing*.2021; 36(3):305-309.
16. Shields L. *Perioperative care of the child: a nursing manual*. John Wiley & Sons,2009.
17. Derieg S. An overview of perioperative care for paediatric patients. *ACORN: The Journal of Perioperative Nursing in Australia*.2017; 30(3): 23-29.
18. Kankkunen P, Pietilä AM, Vehviläinen-Julkunen K. Families' and children's postoperative pain—literature review. *Journal of pediatric nursing*.2004; 19(2):133-139.
19. Crawford C, Finke L, Henning MA. Nursing management of the postoperative pediatric patient. *Issues in Comprehensive Pediatric Nursing*.1983; 6(3): 157-165.
20. Koutelekos I. Perioperative counseling in children. [in Greek]. *Perioperative nursing (GORNA)*.2012;11(1):523-530.
21. Hajibabae F, Farahani MA, Ameri Z, Salehi T, Hosseini AF. The relationship between empathy and emotional intelligence among Iranian nursing students. *International Journal of Medical Education*.2018; 9: 239-243.